Gegnir

Kynning fyrir rafgagnahóp =
Undirbúningur safnakennslu í háskólum

6. september 2013

Sigrún Hauksdóttir
Telma Rós Sigfúsdóttir

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Dagskrá

- Velja safn
- Aðgangur að rafrænu áskriftum:
  - Útskýra virkni PCI
  - Beinn aðgangur í gagnasöfn versus PCI
  - VPN tenging
- Tengingar við íslensk gagnasöfn
- Gagnahleðslur

Dagskrá, frh.

- Önnur gagnasöfn
- Meðferð heimilda
  - Rafræn hilla
  - Heimildarforrit
- Efnisorð notenda
- Vista leit og árvekniþjónusta
- Ábendingar
- Kynningarefni og leiðbeiningar
- Önnur mál

Velja safn

- Leit er takmörkuð við safn
- Öll bókasöfn sem eiga eintök birtast undir „staðsetning & frátektir“

Velja safn

Velja safn

English

Hér er hægt takmarka leit við ákveðið safn. Velja þarf safnahóp og síðan safn úr felliglugganum í leitarstikunni.

- Allt - öll söfn
- Almenningssöfn á höfuðborgarsvæðinu
- Framhaldsskólar á höfuðborgarsvæðinu
- Grunnskólar á höfuðborgarsvæðinu A-F
- Grunnskólar á höfuðborgarsvæðinu G-I
- Grunnskólar á höfuðborgarsvæðinu K-R
- Grunnskólar á höfuðborgarsvæðinu S-Ö
- Háskólar
- Austurland - söfn
- Norðurland - söfn
- Norðurland - skólar
- Suðurland - söfn
- Suðurland - skólar
- Reykjanes - söfn
- Vesturland - söfn
- Vestfirðir - söfn
- Sérfræðisöfn A-L
- Sérfræðisöfn M-Þ
- Stjórnarráðssöfn

Velja safnahóp

leitir.is

Velja safn

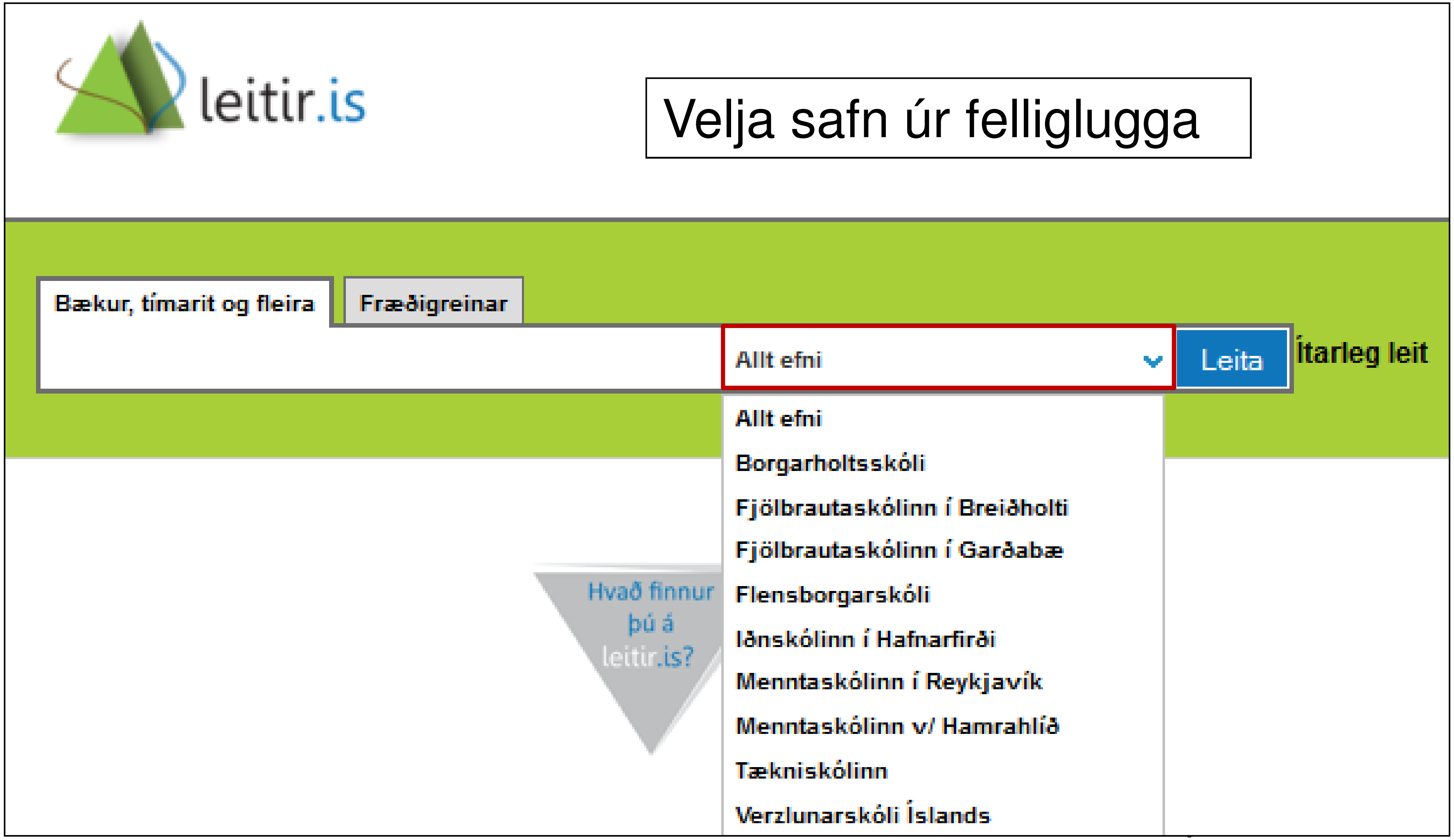
leitir.is
Velja safn úr felliglugga
Bækur, tímarit og fleira
Fræðigreinar
Allt efni
Leita
Ítarleg leit
Allt efni
Borgarholtsskóli
Fjölbrautaskólinn í Breiðholti
Fjölbrautaskólinn í Garðabæ
Flensborgarskóli
Iðnskólinn í Hafnarfirði
Menntaskólinn í Reykjavík
Menntaskólinn v/ Hamrahlíð
Tækniskólinn
Verzlunarskóli Íslands
Hvað finnur þú á leitir.is?

Tengill í bókasafn

- Tenglar hafa verið útbúnir til þess að hægt sé að takmarka leit við ákveðið bókasafn
  - Hægt að setja tengil á heimasíðu safns, sjá: http://www.landskerfi.is/sofn/ -> URL fyrir bókasafn (Velja safn á leitir.is (.xlsx))

- Til að takmarka leit við ákveðið safn
  - Dæmi: Fjölbrautaskólinn í Garðabæ: http://leitir.is/primo_library/libweb/action/search.do?scp.scps=scope:(FGAFA)&vid=FRAMHV

Leit í bókasafni

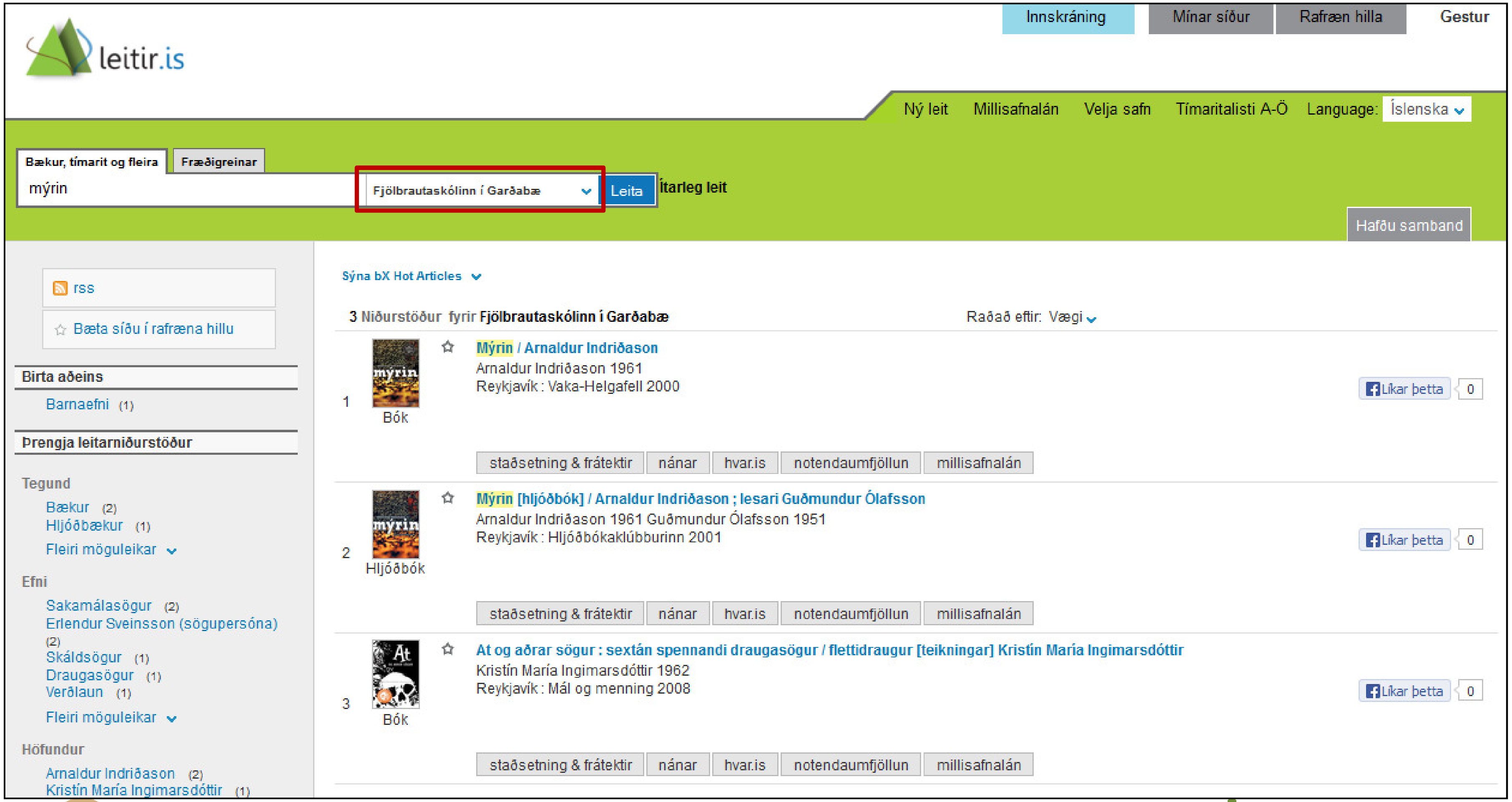

Leit í bókasafni

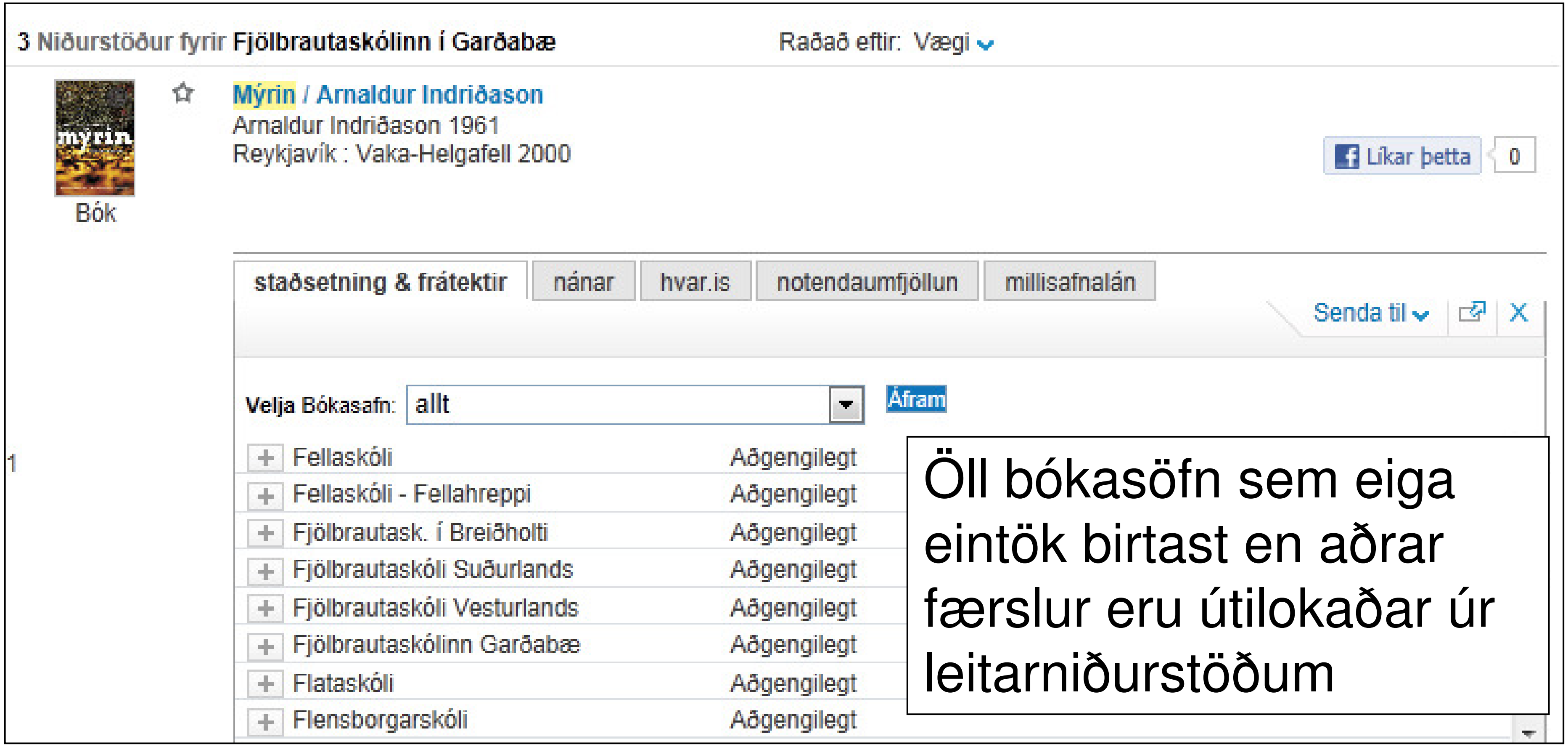

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Velja bókasafn

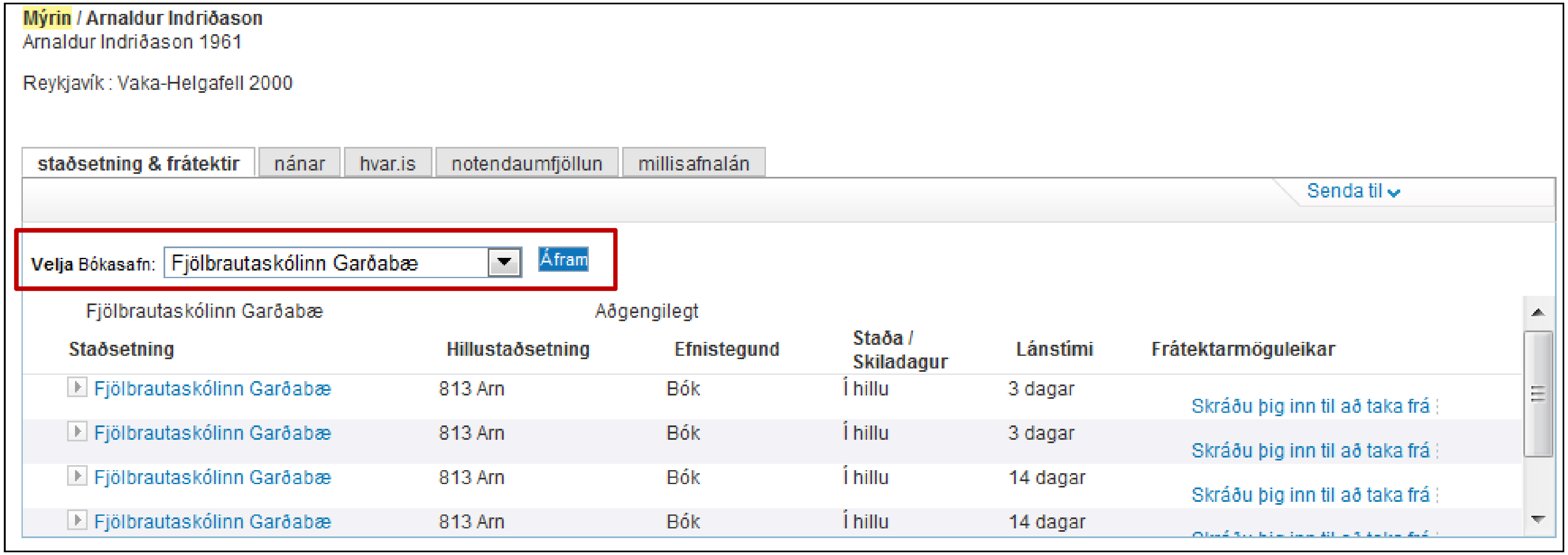

Velja safn úr felliglugga

Leit í öllu efni

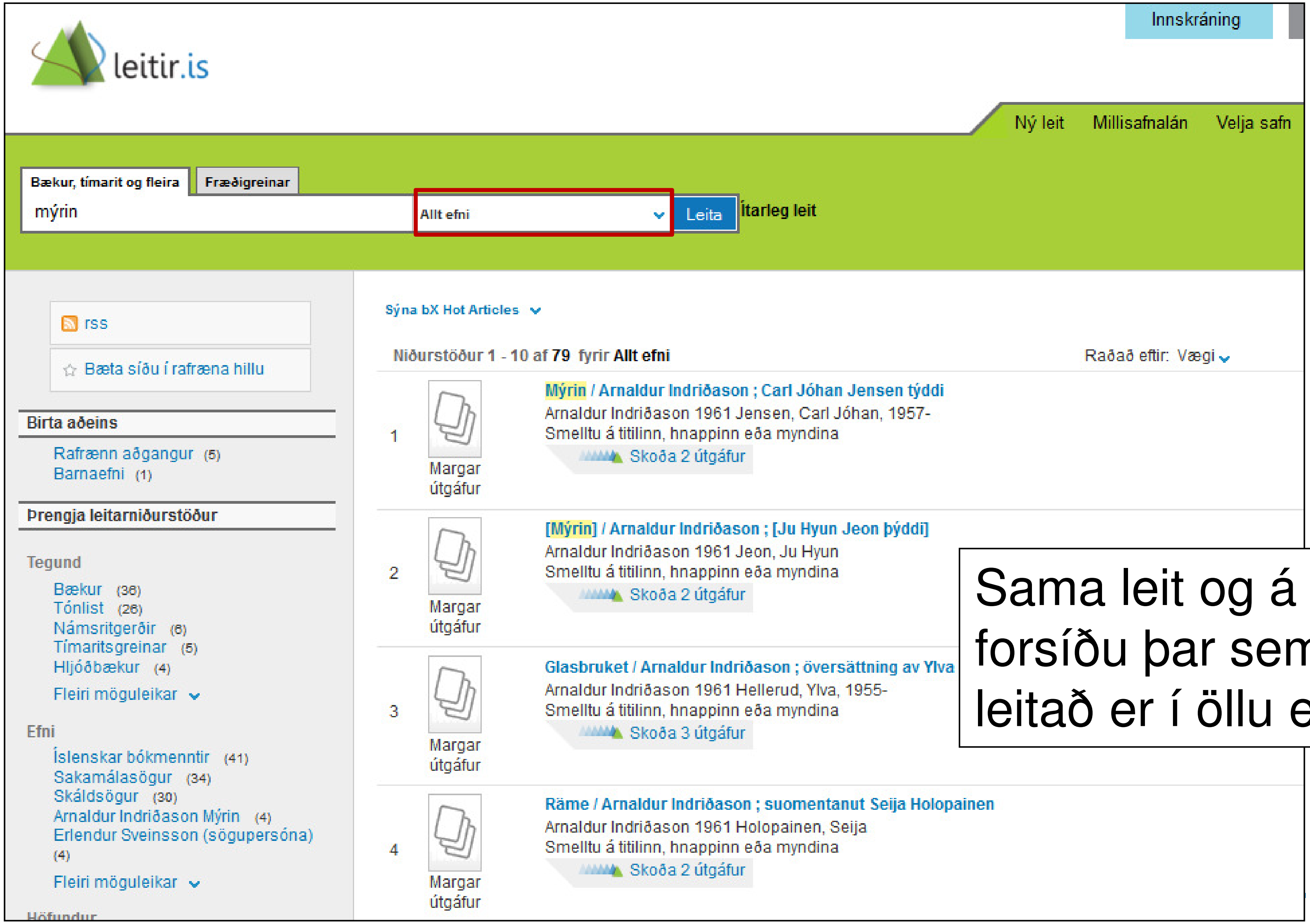

Sama leit og á forsíðu þar sem leitað er í öllu efni

Uppsetning „Velja safn“

- Núverandi uppsetning hjá háskólunum:
  - Leitað í safnkosti safnsins og opnu rafrænu efni
- Aðrir möguleikar:
  - Mögulegt er að fjarlægja rafræna efnið úr leit
    -> Hafa samband við Landskerfi bókasafna
- Velja „Allt efni“ í leitarglugga til að leita í öllum gagnasöfnum og söfnum

Rafræna efnið

- Leitarflipi 1: Bækur, tímarit og fleira
  - Tímaritsgreinar
  - Námsritgerðir
  - Rafbækur í Gegni (Oxford)
- Leitarflipi 2: Fræðigreinar
  - Fræðigreinar úr Primo Central Index og SFX
  - Greinar úr Landsaðgangi
  - Séráskriftir háskóla
  - Rafbækur (m.a. frá SpringerLink)
- Tveir flipar fyrir rafræna efnið í leitarniðurstöðum („skoða rafrænt“ og „hvar.is“)

„skoða rafrænt“ og „hvar.is“

- „skoða rafrænt“-flipinn er byggður inn í leitir.is og við höfum ekki stjórn á honum. Hann birtist eingöngu þegar við á, það er þegar það er rafrænn tengill í færslunni
- „hvar.is“-flipinn gagnast ekki nema að litlu leiti undir leitarflipa 1 – *Bækur, tímarit og fleira* en er nauðsynlegur í fræðigreinaflipa
  => ekki er mögulegt að binda virkni hans við
  leitarflipa 2 – *Fræðigreinar*

Er þörf fyrir báða flipana?

Niðurstöðulisti án hvar.is-flipans

Séráskrift

- Séráskrift í HA – „skoða rafrænt“ í ICE „view-i“

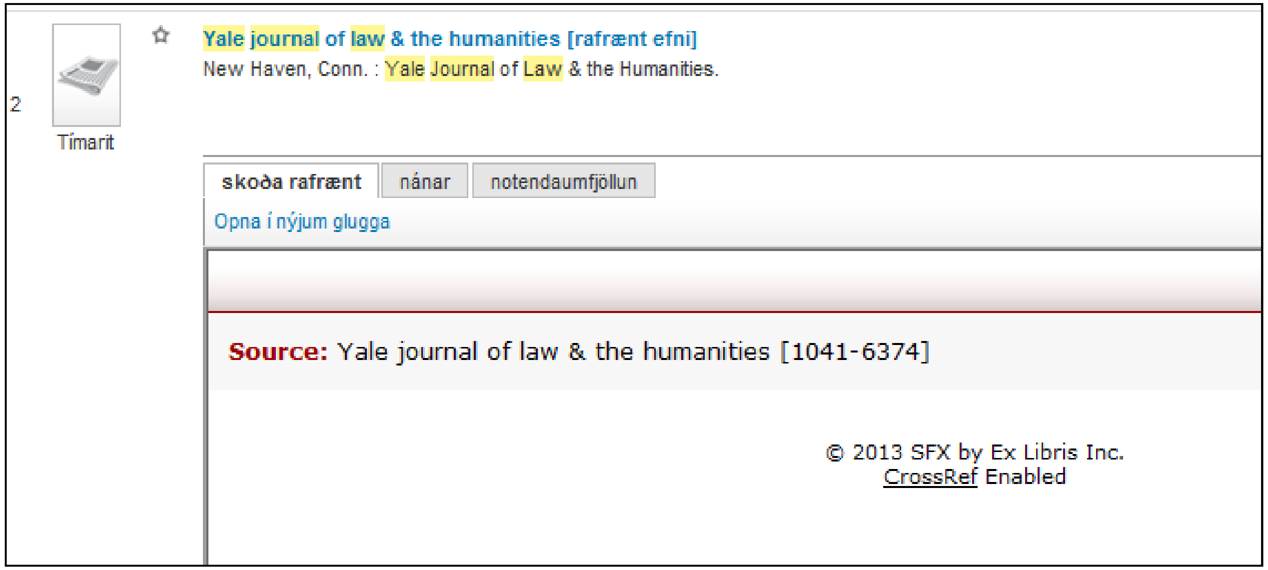

- Enginn millisafnalánaflipi og ekki hægt að komast lengra

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Aðgangur í HA

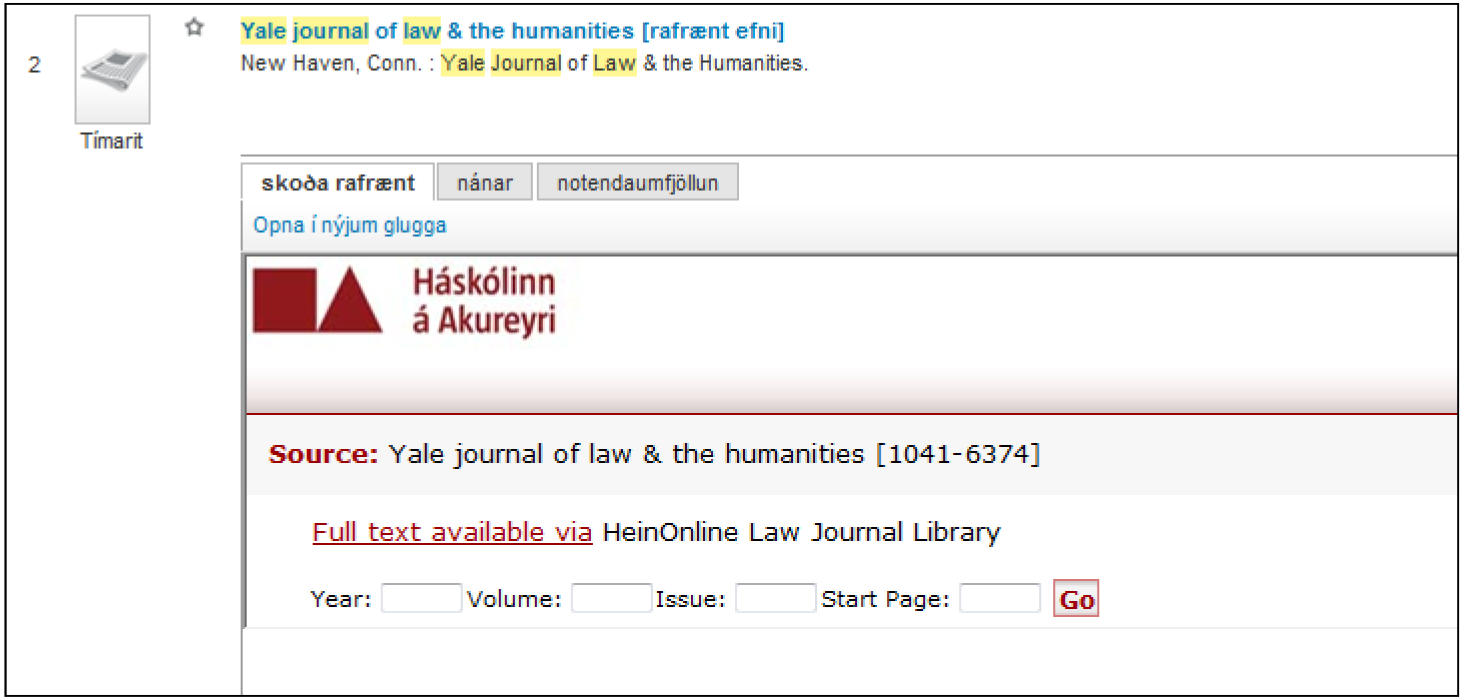

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Leitarflipi 1 – „skoða rafrænt“

- Dæmi 1: Færsla úr Gegni
- Einn tengill (í 856) og aðgangur að heildartexta undir „skoða rafrænt“ (hjá timarit.is)

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Leitarflipi 1 – „hvar.is“

- Dæmi 1: Færsla úr Gegni
- Ekki aðgangur að greininni undir „hvar.is“-flipa en aðrar þjónustur í boði (t.d. millisafnalán)

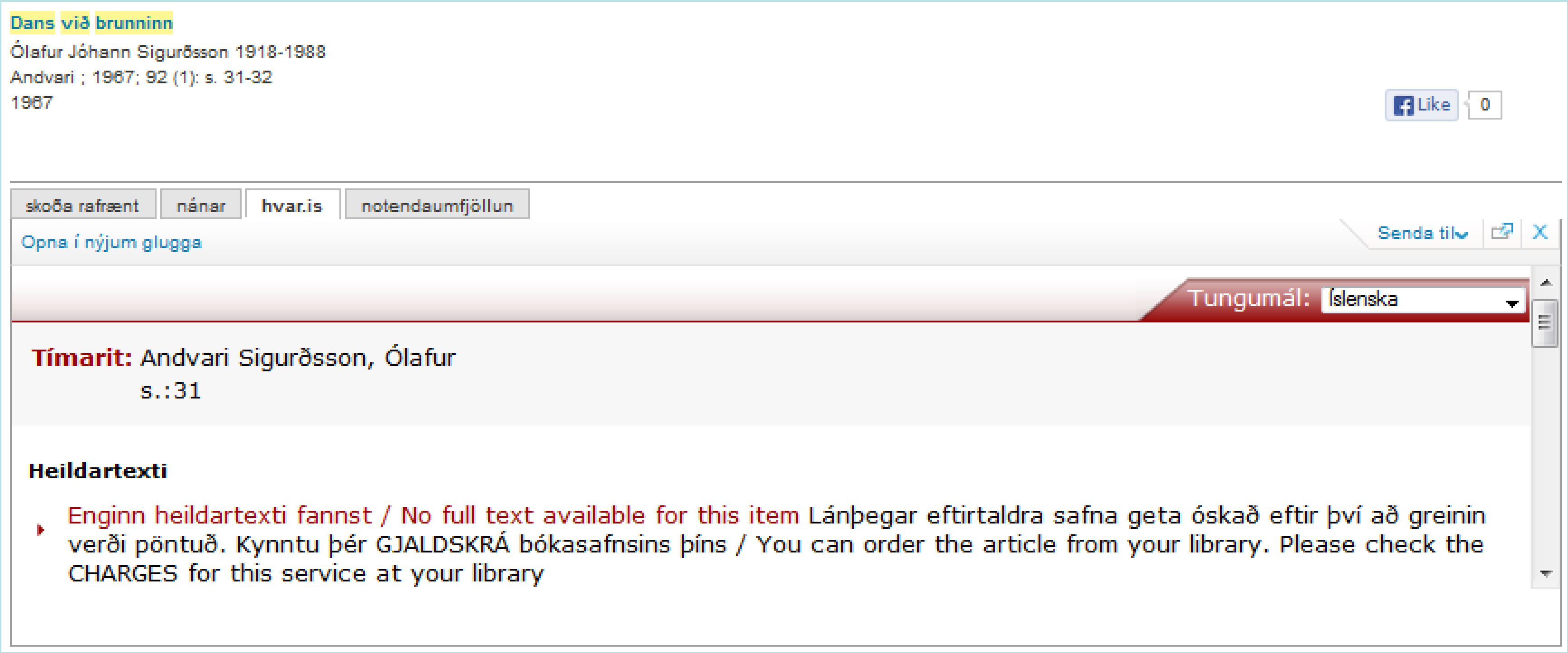

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Leitarflipi 1 – „skoða rafrænt“

- Dæmi 2: Dedup færsla
- Skoða rafrænt: 2 tenglar
  - Heildartexti: Úr Gegni (856)
  - Tengill í heimild: Úr Skemmunni

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Leitarflipi 1 – „hvar.is“

- Dæmi 2: Dedup færsla
- Ekki aðgangur að greininni undir „hvar.is“-flipa en aðrar þjónustur í boði

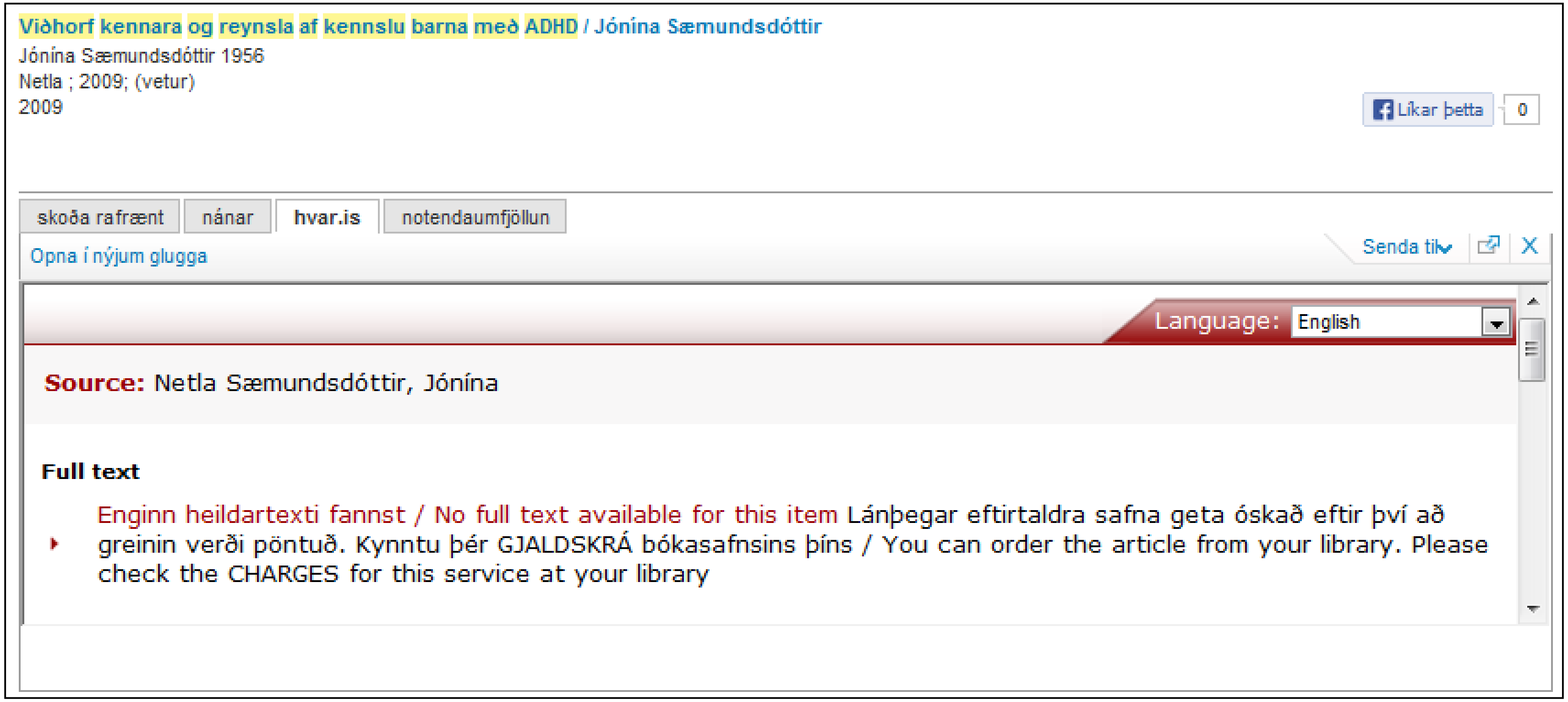

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Rafræna efnið – leitarflipi 2

- Notandi á háskólaneti leitar að greinum í Landsaðgangi og séráskriftum háskólans
  - SFX milligluggi háskólans opnast undir „hvar.is“ og „skoða rafrænt“
  - Sami aðgangur að heildartexta í báðum flipum – úr Landsaðgangi og séráskriftir
- Notandi utan háskólanets leitar í gögnum í Landsaðgangi
  - SFX milligluggi HVAR opnast undir „hvar.is“ og „skoða rafrænt“
  - Aðgangur að heildartexta í Landsaðgangi
  - Undir „hvar.is“ flipa birtast aðrar sérsniðnar þjónustur að auki (t.d. senda athugasemd og áframhaldandi leit í Google Scholar)

Rafræna efnið

- Leitað er í Primo Central Index (PCI) í fræðigreinaflipa (erlendar fræðigreinar og rafbækur)
- SFX er rafrænt undirliggjandi krækjukerfi
- Virkja þarf áskriftir bæði í SFX Knowledgebase (KB) og PCI til að veita aðgang að rafræna efninu
  - SFX KB og PCI eru ólíkir gagnagrunnar hvað varðar tækni og innihald

Primo Central Index

- PCI er uppsett í gegnum stjórnunaraðgang leitir.is fyrir hvert safn sem notar SFX

- Í hverri uppsetningu háskóla eru virkjuð:
  - Gögn landsaðgangs
  - Séráskriftir háskólanna

Munurinn á PCI og gagnasöfnunum

- Leit í fræðigreinaflipanum (PCI)
  - Kostir: Leit á einum stað
  - Ókostir: Inniheldur ekki öll gögn gagnasafnanna og notandinn veit ekki 100% hvaða gögn liggja undir

- Leit í gagnasöfnunum
  - Kostir: Nýjasta efnið er aðgengilegt
  - Ókostir: Leit á fleiri en einum stað

Aðgangur að séráskriftum

- Ekki innskráður notandi utan háskólanets:
  - Finnur ekki grein í séráskrift
- Innskráður notandi utan háskólanets:
  - Finnur grein í séráskrift en fær ekki aðgang að henni
  - Lýsigögn eru aðgengileg fyrir lokað efni en ekki aðgangur að heildartexta
- Ekki innskráður notandi / innskráður notandi á háskólaneti:
  - Finnur grein í séráskrift og fær aðgang að heildartexta
- VPN, sjá næstu glæru

VPN aðgangur

- Ekki innskráður notandi utan háskólanets í gegnum VPN:
  - Finnur grein í séráskrift en fær ekki aðgang að henni -> villa sem verið er að skoða
  - Næsta öruggt að lausn finnist

- Óskastaðan er að veita sama aðgang að séráskriftunum í gegnum VPN eins og þegar leitað er á háskólanetinu

Tengingar við íslensk gagnasöfn

- Tímarit.is
- Skemman
- Hirslan
- Rafhlaðan
- Gegnir

Timarit.is

- Heildartexti tímarita er ekki leitarbær
- Hægt er að leita að titlum tímarita (frá Gegni)
- Greiniskráðar greinar í Gegni tengjast beint á grein í timarit.is
  - Tenging næst við tæplega 38.000 færslur af 135.000 greinifærslum í Gegni

Skemman / Hirslan

- Núna uppfærð reglulega
- Uppfærsla einu sinni í viku (mánudögum)
- Mögulegt að gera það oftar ef þarf
- Handvirk uppfærsla

Rafhlaðan

- Ákveðið hefur verið að allt efni sem á heima bæði í Gegni og í Rafhlöðunni verði skráð í Gegni og síðan flutt í Rafhlöðuna
- Efni sem einungis er skráð er í Rafhlöðuna en ætti tæknilega heima í Gegni verður flutt á milli
- Gegnis hluti Rafhlöðunnar er leitarbær í leitir.is en ekki hefur verið tekinn ákvörðun um hvort allt efni í Rafhlöðunni verði leitarbært í leitir.is

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Gagnahleðslur

- Tímarit í Landsaðgangi
- Séráskriftir háskólanna - tímarit
- Oxford bókapakki
- OECD pakkinn
- Springer bókapakkinn

Tímaritstitlar

- Tímaritstitlar eru ekki leitarbærir undir „Fræðigreinaflipanum“ (PCI)
- Óskað var eftir að allir tímaritstitlar væru leitarbærir
- Hleðsla tímaritstitla beint í leitir.is er ekki möguleg í okkar umhverfi
- Vélræn hleðsla tímaritstitla í Gegni var álitin skynsamlegust þar sem mikill fjöldi lykiltímarita var þegar í Gegni (samræmi)

Bókatitlar

- Vélræn hleðsla rafrænna bókatitla lýtur öðrum lögmálum en tímaritin
  - Nauðsynlegt er að yfirfara höfuð og gilda sömu reglur um að sækja höfuð við vélrænar hleðslur eins og við venjulega skráningu
  - Ábyrgð safnanna/eigendanna að yfirfara höfuð og lagfæra færslur samkvæmt leiðbeiningum
- Hægt að virkja bókapakka í PCI - fræðigreinaflipanum

Vélrænar hleðslur í Gegni

Staða mála 17. apríl 2013

Hleðsla	Fjöldi	Fjöldi hlaðið	gegnir.is	Leitir.is	Staða	Athugasemd
Hvar.is - tímarit	34.356	25.166	Færslurnar fá ekki hakið „rafrænt efni“	Í lagi		Það þarf að yfirfara „match“ listana fyrir það sem var fyrir í Gegni
Séráskriftir HR Séráskriftir HA Séráskriftir Lbs Séráskriftir Bifröst Séráskriftir LI **Séráskriftir alls:**	1.747 3.829 11.137 747 742 **18. 202**	680 26 3.737 0 44 **4.487**				Það þarf að yfirfara „match“ listana fyrir það sem var fyrir í Gegni
Oxford bækur	855	855			Opið	Það er kominn nýr pakki
OECD – pakkinn. Þetta eru fyrst og fremst bækur og áskrift á þrem söfnum. Tengilinn í efnið er í forðafærslum. Það þarf að mynda HOL færslur þrisvar	4.879				Færslunar eru tilbúnar f. Hleðslu. Dögg stefnir að því að gera heildar „match“ og ef ekki að taka einstakar viðbótar skrár	Þarf að lagfæra færslunar áður en þeim er hlaði í Gegni. HR búin að finna leið til að lagfæra færslurnar
Springer pakkinn	Ca. 2200			Það er búið að virkja þessar færslur undir flipanum „Fræðigreinar“		

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Rafgagnahópur

- Hópnum er ætlað að vega og meta ólík sjónarmið varðandi meðhöndlun lýsigagna fyrir rafrænt efni og móta tillögur með neðangreint í huga:
  - Vélræn skráning rafrænna tímarita (gagnahleðsla).
  - Vélræn skráning rafrænna bóka (gagnahleðsla).
  - Reglubundið viðhald rafræns safnkosts.
  - Kallar eign og áskrift á mismunandi meðhöndlun lýsigagna? Er eign kannski bara þjónusta í rafrænum heimi?
  - Aðgengi endanotanda í gegnum leitir.is.

Önnur gagnasöfn

- Landsaðgangur ≠ PCI, t.d.
  - Proquest
  - Oxford Art
  - Oxford Music
- Ebsco
  - Takmörkuð lýsigögn í PCI
- Séráskriftir ≠ PCI

Rafræn hilla

- Krefst innskráningar
- Smella á stjörnuna í niðurstöðulista til að færa færslur í rafræna hillu
- Verkfæri til að færa færslur á milli mappa
- Hægt að skrifa athugasemd

Heimildaskráningarforrit

- Mögulegt er að flytja færslur úr leitir.is í ýmis heimildaskráningarforrit, svo sem:
  - Endnote
  - Refworks
  - Zotero (í gegnum Firefox)
- Flytja beint úr fullri færslu
- Flytja margar færslur í einu með því að setja þær fyrst í rafræna hillu:
  - Smella á stjörnuna fyrir framan titilinn til að bæta stakri færslu í rafræna hillu
  - Smella á „Bæta síðu í rafræna hillu“ til að færa allar færslurnar á síðunni í rafrænu hilluna

Rafræn hilla

- Merkja við færslur sem á að flytja og velja viðeigandi heimildaskráningarforrit

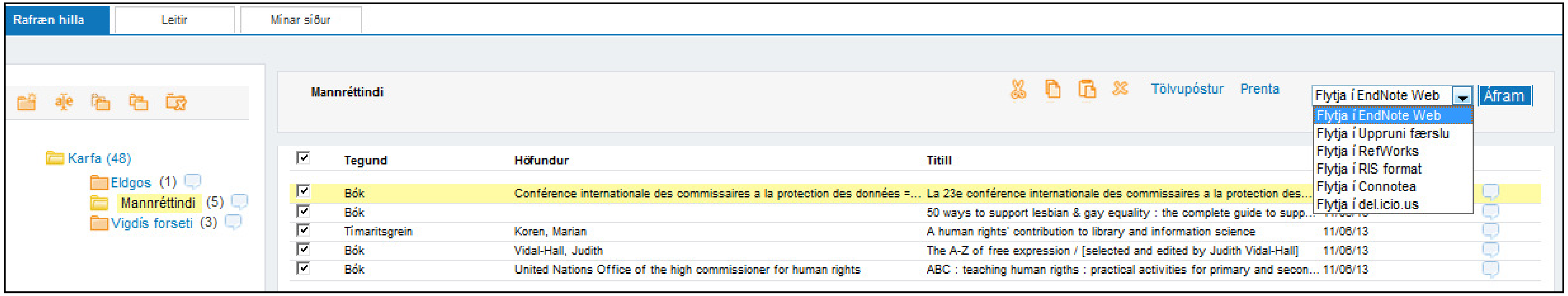

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Eldri útgáfur af EndNote og RefWorks

- Eldri útgáfur af EndNote og RefWorks geta ekki tekið beint á móti færslum úr leitir.is. Ef þessar útgáfur eru notaðar þarf að vista heimildina sem textaskjal sem síðan er flutt inn í heimildaskráningarforritið

Vista heimildina sem textaskjal

- Opna fulla færslu, smella á *Senda til* og velja *RIS format* úr felliglugga:

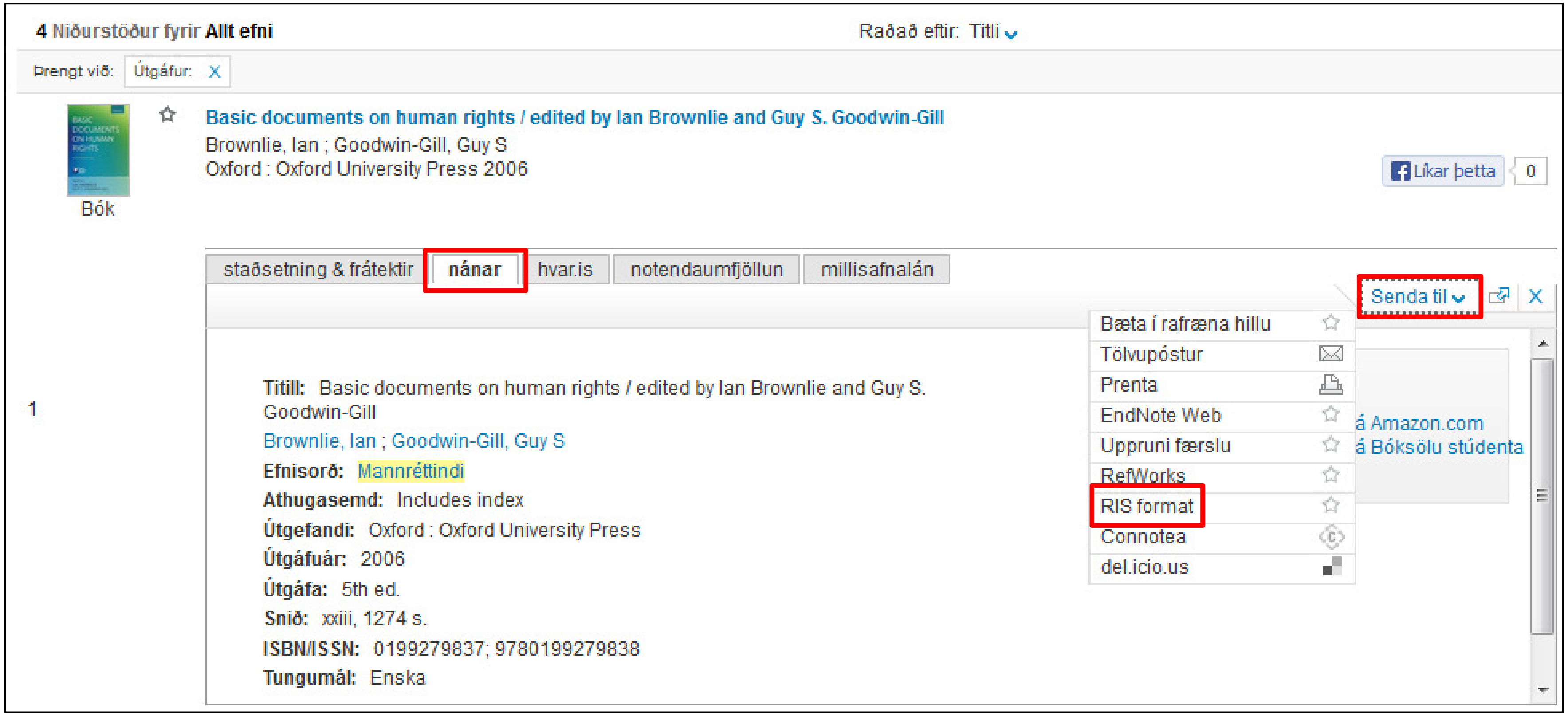

Vista heimildina sem textaskjal

- Færslan birtist á textaformi og er vistuð á tölvu viðkomandi með því að velja:
  File > Save page as > Save
- Vista þarf skrána sem textaskrá (txt eða end)
- Heimildaskráningarforritið er opnað og færslan flutt inn (Import)

<u>Athugið að aðeins er hægt að flytja eina færslu í einu á þennan hátt.</u>

Efnisorð notenda

- Hentug leið til þess merkja efni fyrir námskeið
- Finnst í ítarleit undir efnisorð notenda
- Innskráðir notendur geta bætt við efnisorðum
- Efnisorð sem bætt er í fræðigreinaflipanum birtast í flipa eitt
  - Það getur verið töf á birtingu

Árvekniþjónusta

- Áskrift að nýjum færslum um sama efni
  - Byggir á nýjum titlum en ekki nýjum eintökum í safni
- Hægt að velja um að fá lista yfir nýjar færslur:
  - í RSS-lesara
  - í tölvupósti (krefst innskráningar)

Vista leit

- Innskráninga krafist
- Leit vistast á Mínum síðum
  - Sama leit framkvæmd aftur síðar
  - Hægt að fá tölvupóst ef bætist í niðurstöður

RSS

- Margir RSS lesarar í boði
- Nýjar færslur birtast í lesaranum

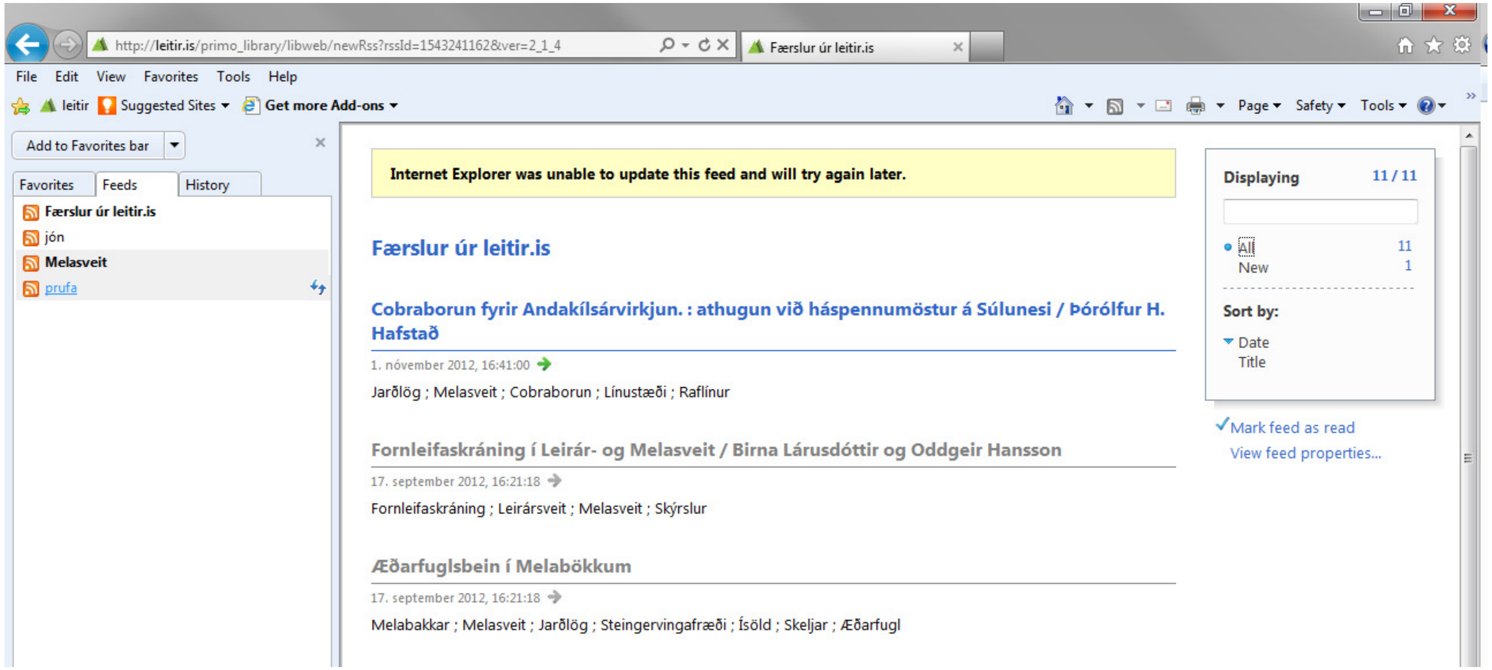

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Ábendingaþjónusta

- Í fræðigreinaflipa
- Bendir á skylt efni sem aðrir hafa skoðað eða nýtt sér
- Byggir á greiningu á notkun rafræns efnis á alþjóðavísu

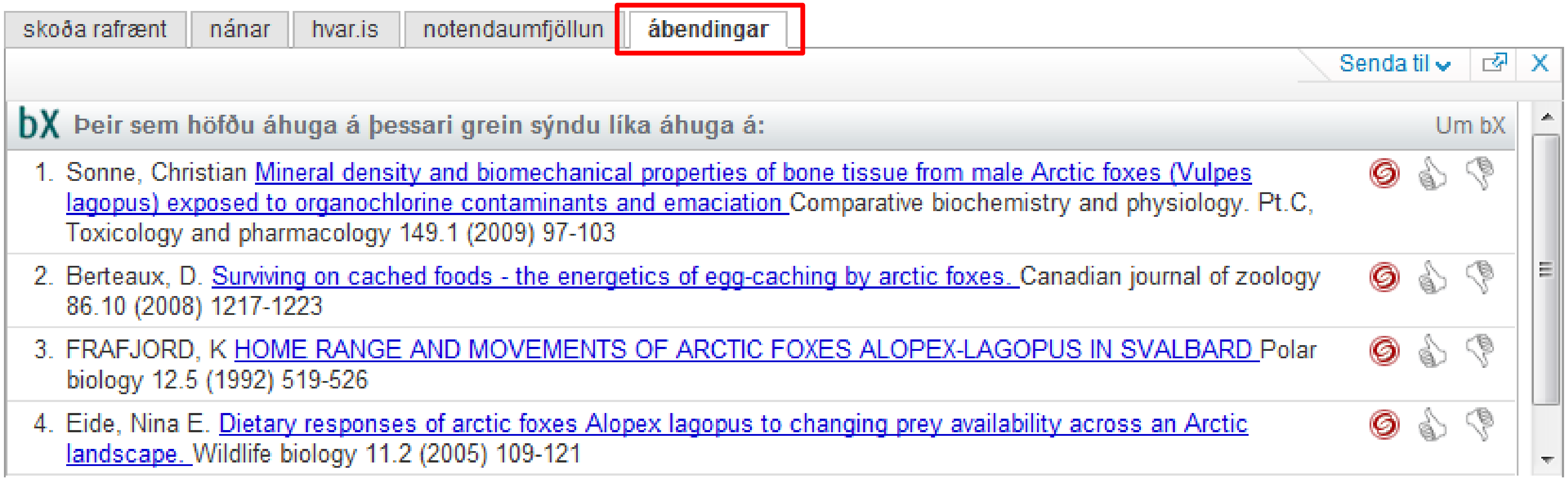

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Bæklingur

- Rafræn útgáfa af bæklingnum líka á:
  - ensku
  - pólsku
  - íslensku
  - Tilkynnum strax og skjölin verða aðgengileg á leitir.is

Kynningarefni og leiðbeiningar

- Meginmarkmið með bæklingnum er að kynna helstu virkni leitir.is fyrir almenningi
- Vinsamlegast látið bæklinginn liggja frammi þar sem hann er aðgengilegur sem flestum

- Leiðbeiningar á vef
  - PDF-skjöl
- QR- kóði fyrir hjálp -> vísar á sama stað

Landskerfi bókasafna

leitir.is

Spennandi tímar framundan...

Landskerfi bókasafna

leitir.is